DROGA ŻYCIOWA PROFESORA ZYGMUNTA KOWALCZYKA

Przypadł mi w udziale wielki zaszczyt przedstawienia drogi życiowej naszego Mistrza – Profesora Zygmunta Kowalczyka, który w tym roku obchodzi podwójny jubileusz: 48-lecia pracy w Akademii Ekonomicznej w Poznaniu oraz 70-lecia urodzin. Z tej okazji grono uczniów Profesora postanowiło przygotować okolicznościową publikację, poprzedzając ją charakterystyką osiągnięć naukowych, dydaktycznych i wychowawczych Jubilata na przestrzeni wielu lat Jego akademickiej kariery.

Profesor Zygmunt Kowalczyk urodził się 5 października 1931 roku w Aubin we Francji. Uczęszczał do francuskiej szkoły średniej – Collège de Graves w Villefranche-de-Rouergue w latach 1943–1947. Następnie kontynuował naukę w Liceum Ogólnokształcącym w Wolsztynie, gdzie w 1950 roku uzyskał maturę. W latach 1950–1955 studiował w Wyższej Szkole Ekonomicznej w Poznaniu, otrzymując tytuł magistra ekonomii. W celu poszerzania swojej wiedzy w latach 1958–1959 odbył studia podyplomowe w Instytucie Uniwersyteckim Studiów Europejskich w Turynie zakończone dyplomem „wyższych studiów europejskich". W roku 1961 uzyskał stopień doktora nauk ekonomicznych z zakresu finansów, a w 1969 roku zrobił habilitację na podstawie pracy poświęconej rachunkowości społecznej. Tytuł profesora ekonomii otrzymał w 1976 roku.

W dorobku naukowym Profesor Zygmunt Kowalczyk ma wiele publikacji w czasopismach krajowych i zagranicznych. Jest autorem kilkudziesięciu referatów na konferencje krajowe i międzynarodowe. Przygotował także znaczną liczbę opracowań dla potrzeb polskich i zagranicznych placówek naukowych oraz instytucji finansowych.

Do najważniejszych publikacji naukowych należy zaliczyć następujące książki, których jest autorem lub współautorem: *Rachunkowość społeczna. Wartości poznawcze i znaczenie praktyczne* (1974), *Strumienie finansowe w gospodarce kapitalistycznej* (1978), *Koniunktura gospodarcza* (praca zbiorowa pod Jego redakcją, 1982), *Metody badania koniunktury gospodarczej* (1993), *Polityka stabilizacji koniunktury gospodarczej* (1994).

Profesor Zygmunt KOWALCZYK jest wybitnym specjalistą z dziedziny koniunktury gospodarczej i finansów, co znalazło wyraz zarówno w Jego publikacjach, jak i pozostałej działalności naukowo-dydaktyczno-wychowawczej.

Profesor Zygmunt KOWALCZYK w ciągu swej działalności w Akademii Ekonomicznej w Poznaniu, niezależnie od pracy naukowo-dydaktycznej, pełnił z sukcesami rozmaite funkcje organizacyjne. W latach 1978–1984 był dziekanem Wydziału Planowania i Zarządzania. Był pierwszym dziekanem wybranym demokratycznie, w tajnym głosowaniu. Od 1984 do 1991 roku był dyrektorem Instytutu Międzynarodowych Stosunków Gospodarczych. Obecnie jest kierownikiem Katedry Międzynarodowych Stosunków Gospodarczych.

W latach 1982–1985 był aktywnym członkiem Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Członkiem Rady Głównej został wybrany w tajnym głosowaniu.

Organizował seminaria oraz konferencje krajowe i międzynarodowe z zakresu koniunktury gospodarczej i finansów.

O międzynarodowym uznaniu wysokich kwalifikacji merytorycznych i naukowych Profesora Zygmunta KOWALCZYKA świadczy powołanie Go na eksperta ONZ do realizacji studium „Makroekonomiczna analiza strumieni finansowych w Mauritiusie" (listopad 1981 – luty 1982 r.) dla potrzeb Ministerstwa Planowania Gospodarczego i Rozwoju Rządu Mauritiusa.

Na zlecenie francuskiego Ministerstwa Badań i Technologii Profesor Zygmunt KOWALCZYK przebywał od początku lutego do końca lipca 1991 r. w Centrum Ekonomii i Finansów Międzynarodowych (CEFI) w Aix-en-Provence. W trakcie tego pobytu przygotował opracowanie pt.: „System finansowy w procesie otwarcia międzynarodowego krajów Europy Wschodniej: przypadek Polski" (w języku francuskim).

Profesor Zygmunt KOWALCZYK wielokrotnie wyjeżdżał na staże naukowo-badawcze do Francji i Włoch. W zagranicznych ośrodkach naukowych doceniono Jego kompetencje naukowo-badawcze. W konsekwencji Francuskie Ministerstwo Edukacji Narodowej powołało Go na stanowisko profesora lub *visiting professor* – w różnych latach – na uniwersytetach w: Rennes, Dijon, Orlean, Paris II i na wyspie Réunion.

Uczestniczył także w wielu konferencjach naukowych organizowanych w kraju i za granicą.

Jest członkiem różnych naukowych organizacji międzynarodowych, takich jak: CIRET (Centre for International Research on Economic Tendency Surveys), Association Internationale des Economistes de Langue Française. Jest także członkiem Fundacji Poznań-Ile-et-Vilaine.

Niezależnie od działalności naukowej i dydaktycznej na forum międzynarodowym Profesor Zygmunt KOWALCZYK rozwijał owocnie działalność dydaktyczno-wychowawczą na macierzystej Uczelni.

Profesor Zygmunt KOWALCZYK stworzył wokół siebie grupę młodych adeptów nauki, których skutecznie mobilizował do twórczych poszukiwań badawczych,

podejmowania tematów trudnych i niepopularnych. Niezwykle wymagający wobec siebie – bardzo wiele wymagał też od swoich wychowanków. Umiał wszakże docenić wysiłek każdego z nas i zawsze zachęcał do poszerzania wiedzy zarówno o zjawiskach ekonomicznych, jak i o kulturze, sztuce, historii i geografii krajów europejskich i pozaeuropejskich.

Pomimo skomplikowanych warunków politycznych i ideologicznych okresu gospodarki centralnie planowanej starał się nam ułatwiać nawiązywanie kontaktów naukowych z różnymi międzynarodowymi ośrodkami badawczymi. Mieliśmy dzięki temu ułatwiony dostęp do światowej literatury ekonomicznej.

Wspierał nasze starania o wyjazdy zagraniczne, byśmy mogli korzystać z najnowszych osiągnięć współczesnej myśli ekonomicznej z zakresu wzrostu i koniunktury gospodarczej.

Szczególnie ta ostatnia tematyka zafrapowała naszego Mistrza w latach sześćdziesiątych, gdy w oficjalnej doktrynie *ekonomii socjalizmu* – wahań cyklicznych nie dostrzegano lub je lekceważono.

Zagraniczne wyjazdy Profesor starał się wykorzystywać dla zdobywania zarówno wiedzy teoretycznej, jak i praktycznej z zakresu badania koniunktury gospodarczej w Institut National de la Statistique et des Etudes Economiques w Paryżu, Francuskim Ministerstwie Finansów, a później także w Istituto per lo Studio della Congiuntura i Banca d'Italia w Rzymie.

Swoich uczniów skutecznie „zarażał" bakcylem koniunktury gospodarczej – i tak przeważająca większość z trzynastu wypromowanych doktorów nauk ekonomicznych podjęła tę tematykę w swoich pracach na stopień doktora nauk ekonomicznych. Byli to: Barbara Polszakiewicz, Wiesława Przybylska-Kapuścińska, Marek Rekowski, Maciej Matusiak, Paweł Pawłowski, Ryszard Barczyk, Marian Brzeziński, Danuta Sobiech i Jacek Dubisz.

Niektórzy z nich kontynuowali analizy z zakresu rozmaitych aspektów koniunktury gospodarczej w swoich pracach habilitacyjnych i są wierni tej tematyce do dnia dzisiejszego. Ponadto w latach osiemdziesiątych rozpoczęli pionierskie w Polsce jakościowe badania koniunktury metodą testu koniunkturalnego, które w latach dziewięćdziesiątych były wśród krajów Europy Centralnej i Wschodniej najbardziej zaawansowane i zharmonizowane z europejskimi metodami badania koniunktury gospodarczej.

Przypomniane powyżej fakty świadczą nie tylko o wyjątkowych umiejętnościach Profesora Zygmunta Kowalczyka w szerzeniu nurtu badawczego z zakresu wahań cyklicznych, ale przede wszystkim o tym, że nasz Mistrz stworzył „poznańską szkołę badania koniunktury gospodarczej" w Akademii Ekonomicznej w Poznaniu. Jest to zarazem Jego ogromne osiągnięcie naukowe, dydaktyczne i wychowawcze, które bywa udziałem jedynie wyjątkowych osobowości.

Konsekwencja w kształtowaniu charakterów i postaw, w mobilizowaniu swoich uczniów do pracy naukowej na „właściwym poziomie abstrakcji" i przy zastoso-

waniu metod ilościowych, a nie „beletrystycznego opisu", spowodowała, że wśród wychowanków Jubilata jest dziś sześciu profesorów.

Pragniemy dziś – wszyscy uczniowie i przyjaciele naszego Mistrza niezależnie od obecnie zajmowanych stanowisk i funkcji w różnych dziedzinach życia gospodarczego i naukowego – wyrazić wdzięczność oraz najgłębsze i najszczersze wyrazy podziękowania za pokierowanie naszymi karierami. Dziękujemy Panu Profesorowi za „zaszczepienie" w nas bakcyla rzetelności, profesjonalizmu, pracowitości i dociekliwości badawczej, a także krytycyzmu wobec własnych dokonań badawczych i zarazem postawy skromności.

Niech niniejsza publikacja będzie dowodem naszego szacunku i sympatii.

W imieniu wychowanków Profesora

Wiesława Przybylska-Kapuścińska